

Menderes Dönemi İktisat Politikaları

Economic Policies of the Menderes Period

İzzettin ULUSOY¹

Öz

Seçmenin özgür iradesiyle yapılmış ilk seçim niteliği olan 1950 genel seçimlerde Adnan Menderes in başında bulunduğu Demokrat Parti'nin(DP) %52 oyla iktidara gelmesi, yakın dönem Türk siyasi tarihinde önemli bir dönüm noktası olmuştur. DP iktidara gelince daha demokratik ve çoğulcu bir siyasi yapıyı oluşturmaya başladı. Bu oluşum, iktisat politikalarında da yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Demokrat Parti, liberal iktisat politikaları yoluyla hızlı büyümeyi hedefliyordu. Menderes döneminin başlangıcında kamunun ağırlıkta olduğu iktisat politikaları terk edilmiş bunun yerine, özel sektörün egemen olduğu iktisat politikaları hayata geçmiştir. Piyasaların rahatlaması için genişletici para ve maliye politikalarına önem verilmiştir. Yerli tarıma ve yerli maden hammaddesi üretim ve işlemesine dayalı ithal ikameci büyüme sürmüştür. İthalat ve ihracatta uygulanan katı kurallar kaldırılarak dış ticaret daha liberal hale getirilmiştir. Liberal dış ticaret politikaları, dış ticaretin gelişimine önemli katkı sağladı ancak, bu politikalar dış açıkları artırdı. Bu olumsuzlukları gören hükümet, dış açık sorununu çözmek için yabancı sermayeyi kurtarıcı olarak görmeye başladı. Yabancı sermayeden de umduğunu bulamayan Hükümet, çözüm için bu kez Merkez Bankası kaynaklarına yöneldi. Merkez bankası kaynaklarını kullanma, yüksek oranlı enflasyonist baskıyı beraberinde getirmiştir. Bu çalışmada, Menderes döneminin iktisat politikaları incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Sermaye, Demokrat Parti, İktisat Politikası, Liberal Ekonomi

ABSTRACT

Adnan Menderes's Democratic Party's (DP) coming to power with 52% of the votes in the 1950 general elections, which was the first choice of the electorate to be elected by the free will, was an important turning point in the recent Turkish political history. When the DP came to power, it began to form a more democratic and pluralistic political structure. This formation has been the beginning of a new era in economic policies. The Democratic Party aimed at rapid growth through liberal economic policies. At the beginning of the Menderes period, economic policies dominated by the public sector were abandoned and instead the economic policies dominated by the private sector were realized. Extensive monetary and fiscal policies are given importance for the relief of markets. Import substitution growth based on domestic agriculture and production and processing of domestic mineral raw materials has continued. Foreign trade is more liberalized by removing the strict rules applied in imports and exports. Liberal foreign trade policies made a significant contribution to the development of foreign trade, but these policies increased external deficits. The government regarded these problems, foreign capital began to see it as the savior to solve the problems external deficit. The government, which could not find hope in foreign capital, turned to the Central Bank resources for the solution. The use of central bank resources has led to severe inflationary pressures. In this study, economic policies of Menderes period will be examined.

Keywords: Foreign Capital, Democratic Party, Economic Policy, Liberal Economy

Tür: Araştırma makalesi

Gönderim tarihi: 08.02.2019

Kabul tarihi: 11.12.2019

¹Dr. Öğretim Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, iulusoy3144@gmail.com (ORCID:0000-0001-6464-7995)